

ПОНЯТТЯ «СТАЛИЙ РОЗВИТОК» В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ЗАГАЛЬНЕ ТА ЗАКОНОДАВЧЕ СПРИЙНЯТТЯ (НА ОСНОВІ ДАНИХ ДОДАТКУ GOOGLE TRENDS)

Казак Р. А.

ВСТУП

Соціальна користь від реалізації концепції *сталого розвитку* має формуватися на основі розуміння її природи та сутності терміна через правильний переклад, інтерпретацію та подальше сприйняття. Відсутність еквівалентного терміну *sustainable development* в українській мові ускладнює не лише переклад цієї мовної конструкції, а й її розуміння та осмислення як законодавцем, так і суспільством. На початку 2000-х років у Сполучених Штатах Америки стала досліджуватися ідея про те, що дані, які надає населення у інтернет-мережу, можна систематизувати та використати для здійснення прогнозування не лише у сфері економіки, торгівлі й маркетингу, визначаючи уподобання користувачів, а й у інших галузях. До недавнього часу, науковці гуманітарного спрямування, як-то у сфері права, не мали достатньої можливості використовувати та аналізувати у своїх дослідженнях ці поведінкові статистичні дані, напроतिвагу до досліджень з природничих наук. Але у період стрімкого розвитку технологій, для цієї мети почали використовуватися діджитал-можливості, які раніше були об'єктивно не доступні для досліджень у сфері юриспруденції.

Дослідники у сфері гуманітарних наук часто замислюються над тим, як можна вирішувати яка інтерпретація та дефініція краща за іншу¹? Часто такі рішення описуються як «суб'єктивні», напроतिвагу «об'єктивним» у природничих науках. Але, наразі, використання сучасних технологій дозволяє стверджувати і про подібну об'єктивність у соціальних науках, використовуючи інформацію, що залишає свій цифровий слід у новітньому програмному забезпеченні

---

¹ Sayer A., (1984) Method in social science: a realist approach, *Hutchinson London*, – 271 p.

(спеціальному додатку) Google Trends, який є відкритим для всіх користувачів інтернет-простору.

Актуальність дослідження підтверджується тим, що сучасний напрямок у сфері трансформації до сталого розвитку вимагає розуміння концепції та дефініцій у цій сфері. Шведські науковці Б.-О. Ліннер, В. Вібек (B.-O. Linnér, V. Wibeck, 2021) вбачають чотири рушійні сили до трансформацій, так звані драйвери до змін: технологічні інновації, політико-економічний перерозподіл, нові наративи та трансформаційне навчання². На думку вчених, наративи можна концептуалізувати не лише як втручання що змінює політичну практику, але й втручання на рівні зміни парадигми та сенсоворочності, тобто смислового розуміння. Саме аналіз та оцінка пошукових запитів у сфері сталого розвитку за допомогою сучасних технологій та веб-платформ може надати ілюстрацію зацікавленості населення у нових наративах, серед яких є і концепція sustainable development та її смислове розуміння.

1. Теоретичні та методологічні засади використання даних Google Trends для аналізу концепції сталого розвитку

Основною метою проведення аналізу даних у сфері сталого розвитку застосовуючи додаток Google Trends та порівняння пошукових запитів у за загальною та законодавчою категоріями, стало виявлення загального рівня обізнаності та зацікавленості у цій сфері в Україні та світі. Інтерпретація це те, що складно протестувати та перевірити³, але у той же час герменевтичні проблеми це ті, з якими ми постійно стикаємось у повсякденному житті⁴. Тому, для досягнення мети, окрім класичних *фундаментальних методів дослідження, герменевтики* та методології *смислового аналізу*⁵ (B.-O. Linnér, V. Wibeck, 2021) були використані специфічні, зважаючи на предмет дослідження та методики отримання інформації, а саме: «*data mining*». За визначенням науковців, data mining – це процес виявлення в «сирих»

---

² Linnér, BO., Wibeck, V. Drivers of sustainability transformations: leverage points, contexts and conjunctures. *Sustain Sci* 16, 889–900 (2021). <https://doi.org/10.1007/s11625-021-00957-4>

³ Sayer A., (1984) *Method in social science: a realist approach*, Hutchinson London, 271 p.

⁴ Giddens A. (1976) *New Rules of Sociological Method*, London, 196 p.

⁵ Wibeck V, Linnér B-O. Sense-making Analysis: A Framework for Multi-Strategy and Cross-Country Research. *International Journal of Qualitative Methods*. January 2021. doi:10.1177/1609406921998907

даних, раніше невідомих, нетривіальних, практично корисних і доступних інтерпретації знань, необхідних для прийняття рішень в різних сферах людської діяльності⁶, а за визначенням Сривастава Т. (Srivastava T., et al.) веб-майнінг – це застосування методів так званого видобутку даних для отримання знань із веб-даних, включаючи веб-документи, гіперпосилання між документами, журнали використання веб-сайтів, тощо⁷. За даними Міжнародного союзу електрозв'язку з оцінки користування інтернетом (ITU Estimate Individuals using the Internet 2005 – 2019) станом на 2019 р. 4,1 мільярда людей користуються Інтернетом, (що є збільшенням на 5,3% порівняно з 2018 р.), а у період з 2005 по 2019 рр. кількість користувачів Інтернету зростала в середньому на 10 відсотків щороку⁸. Це дає підставу стверджувати, що мільйони людей по всьому світу кожного дня здійснюють пошук в Інтернеті для отримання інформації, пов'язаною з багатьма сферами життя, а це, у свою чергу, робить веб-пошук цінним джерелом інформації для визначення колективних тенденцій суспільства. А саме, з появою методів data mining з'явилися дослідження стосовно збору нових даних про стан здоров'я завдяки поведінковому патерну пошуку інформації в Інтернеті (Ейзенбах, 2006⁹). Для визначення цього інформаційного поведінкового патерну найоптимальнішим джерелом виступила платформа Google Trends, яка вперше дозволила науковцям відстежувати появу нових захворювань завдяки даним пошукової системи Google (Пелат, Турбелін, та ін., 2009)¹⁰. Можливості пошукових баз є невичерпними, тому дані, які люди завантажують під час пошуку – є ґрунтовним джерелом статистичних даних. У широкому сенсі термін 'великі дані' науковці

---

⁶ Луньков, А. Д. Интеллектуальный анализ данных / А. Д. Луньков, А. В. Харламов // Саратовский национальный исследовательский университет. – [Электронный ресурс] Режим доступа : elibrary.sgu.ru/uch_lit/1141.pdf

⁷ Srivastava T., Desikan P., Kumar V. (2005) Web Mining – Concepts, Applications and Research Directions. In: Chu W., Young Lin T. (eds) Foundations and Advances in Data Mining. Studies in Fuzziness and Soft Computing, vol 180. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/11362197_10

⁸ ITU Estimate Individuals using the Internet, 2005-2019 – [Електронний ресурс]– Режим доступу – <https://itu.foleon.com/itu/measuring-digital-development/internet-use/>

⁹ Eysenbach G (2006) Infodemiology: tracking flu-related searches on the web for syndromic surveillance. *AMIA Annu Symp Proc.* 2006:244–8.

¹⁰ Pelat, C., Turbelin, C., Bar-Hen, A., Flahault, A., & Valleron, A. J. (2009). More diseases tracked by using Google Trends. *Emerging infectious diseases*, 15 (8), 1327.

визначають як соціально-економічний феномен, пов'язаний з появою технологічних можливостей аналізу величезних масивів даних, а у деяких сферах – весь світовий обсяг даних та вибірку з цього трансформаційного результату¹¹. ‘Великі дані’ відносяться до обсягу, різноманітності і швидкості структурованих і неструктурованих даних, вливаються через мережі в процесори і пристрої зберігання даних¹² (Преймербергер, 2011). Таким чином – це дані які знаходяться у світовій мережі інтернет, а конкретніше, у нашому випадку, – дані про пошукові запити користувачів мережі Google стосовно сталого розвитку. Ми погоджуємось з Федорченко С. у тому, що методологія великих даних передбачає важливий перехід дослідницьких оптиків від парадигм соціологічних оцінок до парадигми психометричних замісників¹³.

Серед інших методів дослідження необхідно зазначити загальнонауковий *емпіричний метод порівняння*, що дозволив порівняти пошукові запити в Україні та світі за декількома категоріями, а також провести *синхронне та діахронне порівняння* пошукових даних у сфері сталого розвитку – 1) порівняння кількості пошукових запитів окремо по Україні та окремо у світі протягом періоду 2004 – 2021 рр.; 2) порівняння кількості пошукових запитів в Україні з кількістю у світі в один проміжок часу, за двома окремими категоріями – загальний та законодавчий пошуки. Слід виокремити *емпірично-описувальний* метод, що застосовувався для проведення пізнавальної операції фіксації даних, та візуальний спосіб її реалізації (у вигляді таблиць). *Територіальними межами* дослідження став веб-простір у двох пошукових площинах – Україна та весь світ, а *хронологічними* межами – 2004–2021 рр., тобто з моменту початку обліку пошукових даних до останнього повного календарного року.

---

¹¹ Виктор Майер-Шенбергер, Кеннет Кукьер. (2014) Большие данные. Революция, которая изменит то, как мы живём, работаем и мыслим = Big Data. A Revolution That Will Transform How We Live, Work, and Think / пер. с англ. Инны Гайдюк. – М.: Манн, Иванов, Фербер, 2014. – 240 с.

¹²Preimesberger, Ch. Hadoop, Yahoo, ‘Big Data’ Brighten BI Future – *EWeek*, August 15, 2011 – [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=Hadoop,+Yahoo,+%27Big+Data%27+Brighten+BI+Future&ie=UTF-8&oe=UTF-8>

¹³ Федорченко, С. Н. (2018). Big Data и методологические возможности ресурса Google Trends для политологического исследования. *Журнал политических исследований*, 2 (4), p. 48-55.

Низка наших попередніх досліджень¹⁴ стосувалися проблематики використання законодавцем таких термінів, як «sustainable development» та «environmental sustainability», їх українського перекладу, а на основі аналізу їх вживання у нормативних й наукових джерелах, було доведено, що наразі не існує універсально узгодженого визначення цим термінам в українському законодавстві та практиці¹⁵. На нашу думку, це не може не відобразитися на якості використання юридичної техніки у законодавстві, так само як і на рівні правозастосування в Україні. Так, у колективній монографії «Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis»¹⁶, в розділі «Генеza і сутність понять «сталий розвиток» та «екологічна сталість»» ми зазначили, що саме відсутність точного і правильного використання даного терміну, розуміння його суті, стає однією з перепон на шляху до гармонізації законодавства України та ЄС та його ефективної реалізації. А у дисертаційному дослідженні «Правова охорона біорізноманіття в Україні та ЄС у другій половині 20 ст.: історико-правове дослідження»¹⁷ (2017) зазначали про «помилки» термінології у нормативних актах України (при дослідженні та аналізі законодавства у сфері охорони біорізноманіття). Тоді нами було виділено ряд таких онтологічних проблем, таких як: (а) нечіткість термінологічної бази у цій сфері; (б) занадто неоднозначне вживання терміну «біорізноманіття» в різних контекстах; (в) необізнаність населення не тільки про конкретні проблеми біорізноманіття, але й відсутність уявлення про значення даного терміну. Виявити дані порушення стало можливим на основі аналізу та подальшого синтезу текстуальної форми зазначених актів. Але, постає питання – якщо український законодавець використовував не достатньо чітку юридичну техніку, то як і на

---

¹⁴ Казак Р., (2020) Огляд зарубіжних досліджень у сфері визначення проблем юридичної термінології// Impact of modernity on science and practice. Abstracts of XII international scientific and practical conference. *Edmonton, Canada*, pp. 74-77.

¹⁵ Казак Р. А. (2019) Генеza і сутність понять «сталий розвиток» та «екологічна сталість». Різноманітність підходів до їх визначення в дослідженнях українських та зарубіжних науковців //Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis : *Collective monograph. Riga : Izdevniecība «Baltija Publishing»* т. 1 – 2019 , с. 103-118.

¹⁶ Казак Р. А. див.15.

¹⁷ Казак Р. А. (2017) Правові основи охорони біорізноманіття в Україні та Європейському Союзі у другій половині XX ст.: історико-правове дослідження : дис. – спец. 12.00. 01. Харків, 2017, 240 с.

якому рівні її розуміє пересічний український громадянин. До недавнього часу не існувало можливості відстежити цей рівень та рівень зацікавленості громадськості у проблемі сталого розвитку, окрім можливого проведення опитувань (які не можуть бути репрезентативними у повній мірі). Але наразі, для того щоб дізнатися рівень розуміння користувачів інтернет-простору стосовно будь-якого предмету, можна звернутися до ‘великих даних’¹⁸ та до інтелектуального аналізу даних «data mining». За визначенням Стефенса-Давидовица С. та Пабона А. (Stephens-Davidowitz, S., Pabon, A., 2017) найбільш цінним у big data є не їх розмір чи кількість, а той факт, що вони можуть запропонувати вам нові види інформації для дослідження, які раніше не збиралися¹⁹, саме тому, на думку дослідників, ця здатність – перша могутня особливість великих даних. Ми погоджуємось з вченими Косала Р. та Блокіль Г. (Kosala R., Blockeel H.) у тому, що маючи величезну кількість інформації, доступної в Інтернеті, Всесвітня павутина стала благодатною сферою для дослідження даних²⁰, а платформа Google Trends зробила ці дані згуртованими та офіційно відкритими.

Додаток Google Trends з’явився у 2006 році з метою демонстрації користувачам того, що найчастіше шукають у мережі – тобто для виявлення тренду (назва додатку саме і перекладається як «Гугл тренди»). За останні роки прикладне значення додатку розширилось, адже науковці різних галузей почали використовувати його дані для досліджень та публікувати результати у наукових журналах світу (Journal of Public Economics, Journal of Allergy and Clinical Immunology, et al), використовуючи отримані дані додатку для аналітики у різноманітних сферах, наприклад, – «Моніторинг вживання тютюну (окрім сигаретних виробів), за допомогою Google Trends»²¹, оцінки причин астми («Оцінка астми, спричиненої грозою,

---

¹⁸ Manyika, J. (2011). Big data: The next frontier for innovation, competition, and productivity, *McKinsey Global Institute* – <https://www.mckinsey.com/mgi/our-research/all-research#>

¹⁹ Stephens-Davidowitz, S., Pabon, A. (2017). Everybody lies: Big data, new data, and what the internet can tell us about who we really are. *New York: HarperCollins*. 352 p.

²⁰ Kosala R., Blockeel H. (2000) Web mining research: a survey. *SIGKDD Explor. Newsl.* 2, 1 (June, 2000), 1–15. DOI:<https://doi.org/10.1145/360402.360406>

²¹ Cavazos-Rehg, Patricia A., Melissa J. Krauss, et al. (2015), Monitoring of non-cigarette tobacco use using Google Trends. *Tobacco control* 24, no. 3, p. 249-255.

за допомогою Google Trends»²², політичні дослідження у сфері расової ворожнечі до кандидатів («Вартість расової ворожості до чорношкірого кандидата: дані на основі даних пошуку Google»²³) та інші соціологічні²⁴, економічні²⁵, медичні дослідження²⁶.

Не виключенням стає і можливість використання даних для дослідження у сфері гуманітарних, соціо-юридичних студій.

2. Демонстрація даних Google Trends веб-пошуку поняття «сталий розвиток» за загальною та законодавчою категоріями

Ми розглянемо веб-пошук поняття «сталий розвиток» в Україні з 2004 р. і до 2021 р. у двох категоріях, що можливо обрати серед варіацій категорій у додатку Google Trends – «загальна» та «законодавча і урядова». Кожен запит буде аналізуватися за двома показниками, які є доступними на цій платформі – 1. «Динаміка пошуку» та 2. «Схожі запити». Динаміка пошуку визначається у графіку від 0 до 100, де ці числа позначають рівень інтересу до теми по відношенню до найбільш високого показника в таблиці для певного регіону та періоду часу. А саме, 100 балів означають найвищий рівень популярності запиту, 50 балів – рівень популярності запиту, вдвічі менший в порівнянні з першим випадком, а 0 балів означає рівень, за яким недостатньо даних щодо означеного запиту. Динаміка пошуку може розглядатися впродовж останніх 5 років, 12 місяців, тижня, дня, доходячи до останньої години, чи з 2004 р. (тобто з моменту початку обліку таких даних). Для пошуку ми обрали термін «Сталий розвиток», локація – Україна, період – з 2004 року до 2021. Розглянемо отримані дані у «загальній»

---

²² Bousquet, Jean, Robyn E. O’Hehir, Josep M. Anto, Gennaro D’Amato, Ralph Mösges, Peter W. Hellings, Michiel Van Eerd, and Aziz Sheikh (2017) Assessment of thunderstorm-induced asthma using Google Trends. *Journal of Allergy and Clinical Immunology* 140, no. 3, p. 891-893

²³ Stephens-Davidowitz S., (2014) The cost of racial animus on a black candidate: Evidence using Google search data, *Journal of Public Economics*, Volume 118, p. 26-40, <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2014.04.010>.

²⁴ Stephens-Davidowitz, S., Pabon, A. (2017). Everybody lies: Big data, new data, and what the internet can tell us about who we really are. *New York: HarperCollins*. 352 p.

²⁵ Preis T., Reith D. H., Stanley E. (2010) Complex dynamics of our economic life on different scales: insights from search engine query data // *Philosophical Transactions of the Royal Society A*– Vol. 368. – P. 5707–5719.

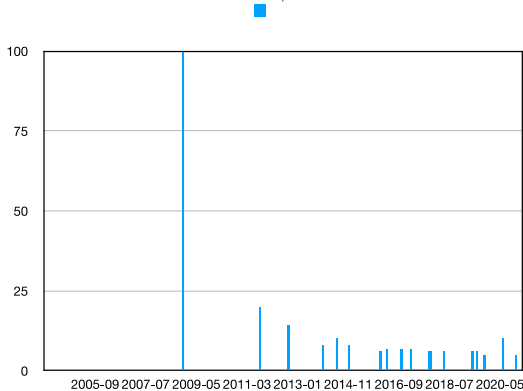
²⁶ Ginsberg J., Mohebbi M. H., Rajan S. Patel, et al. (2009) Detecting influenza epidemics using search engine query data, *Nature : journal*. Vol. 457., P. 1012–1014.

категорії (таб. 1) та за категорією пошуку «законодавча та урядова» (таб. 2).

Таблиця 1²⁷

Таблиця 2²⁸

Графік у законодавчій категорії показує, в цілому, однаково низький рівень пошуку, що не досягає показника у 25 пунктів, окрім

²⁷ Таб. 1 «Сталий розвиток», Україна, всі категорії») – Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://trends.google.com/trends/explore?date=all&geo=UA&q=%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA>

²⁸ Таб. 2 «Сталий розвиток», Україна, категорія «Законодавчі та урядові.») – Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://trends.google.com/trends/explore?cat=19&date=all&geo=UA&q=%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA>

бухливого пошуку у 2009 р. (але такий стрибок ілюструє лише те, що такий пошук було здійснено у 2009 р. *уперше.*)

Більш важливою графою для дослідження є категорія «Схожі запити», що містить не лише суху кількісну статистику (кількість запитів користувачів, які виконували пошук по окремому запиту), а й інформаційні запити по окремим темам. Тобто, у категорії «Схожі запити» користувачі, які виконували пошук по окремому запиту (у нашому випадку це «Сталий розвиток»), також шукали інформацію по іншим схожим темам, що будуть зазначені нижче. Саме ці дані надають не сухі статистичні факти, а ‘думки’ користувачів. Вони поділяються на категорії «Топ» та «У тренді». Топ – це найбільш популярні теми; використовується столбальна шкала, де 100 – найпопулярніші теми, 50 – теми, які шукають в два рази рідше, ніж найпопулярніші, і далі по низхідній. Категорія «У тренді» застосовується у випадку, коли кількість запитів по найбільш топовим темам значно зросла з попереднього періоду часу. Написом «надпопулярні» відзначаються теми, кількість запитів по яким збільшилось (слід зазначити, що таке можливо в разі, якщо нові теми і пошук по ним раніше просто не виконувався). Отже, у нашому дослідженні, при запиті «Сталий розвиток» у графі «топ» та «надпопулярні» та відобразились чотори однакові пункти (часові та територіальні дані зазначеного пошуку – «01.01.2004 – 10.02.2021, Україна»):

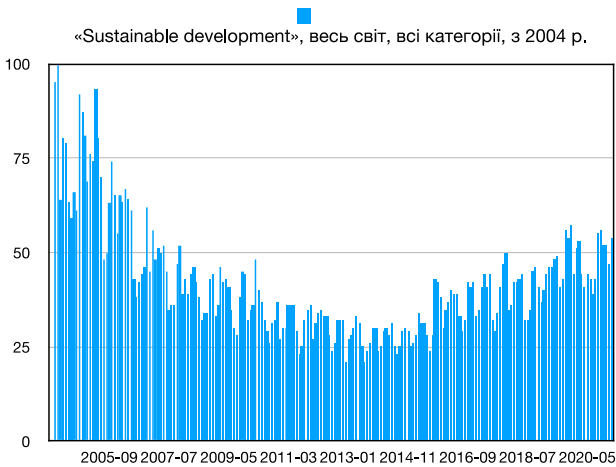
Таблиця 3

Сталий розвиток «01.01.2004 – 10.02.2021, Україна

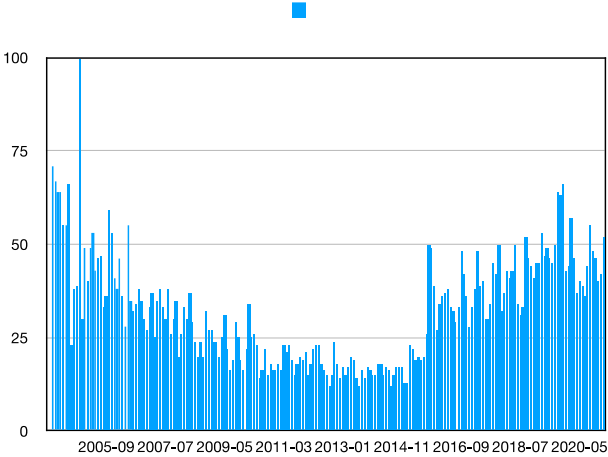
сталий розвиток це	100
сталий розвиток суспільства	51
сталий розвиток у днз	40
що таке сталий розвиток	30

При пошуку інформації по запиту «сталий розвиток» (sustainable development) по всьому світі спостерігаються відмінні від українського пошуку тенденції. Якщо в Україні показники пошуку залишались у середньому на однаковому рівні, то у світі за останні 5 років показники поступово зростали (від 57 б. у грудні 2015, до максимальних показників у 100 б., у жовтні 2020).

Таблиця 4²⁹

Таблиця 5³⁰

²⁹ Sustainable development, усі категорії, з 2004 – Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://trends.google.com/trends/explore?date=all&q=Sustainable%20development>

³⁰ Sustainable development, категорія «Законодавчий та урядовий пошук», з 2004 Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: Sustainable development, весь світ, Категорія Законодавчий та урядовий пошук <https://trends.google.com/trends/explore?cat=19&date=all&q=Sustainable%20development>

Найбільшим чином показники пошуку користувачів з усього світу від українських відрізняються у результатах за категорією «схожі запити» (таб. 6. sustainable development: (01.01.2004 – 10.02.2021, по всьому світу). Адже, у порівнянні, на першому місці знаходиться тема «sustainable development goals» («цілі сталого розвитку») та «sustainable goals» («сталі цілі») з показником 100 по обом цим пошукам, а запити «what sustainable development» та «what is sustainable development» («що таке сталий розвиток») займають лише третю та четверту сходинки з показниками 42 та 32, відповідно. Отже, користувачі інтернету по всьому світу більш обізнані у тому, що таке сталий розвиток та шукають саме конкретні цілі даної концепції, ніж українці, які шукають лише визначення сталого розвитку у найбільшій кількості випадків.

Таблиця 6

**Sustainable development:
(01.01.2004 – 10.02.2021, По всьому світу)**

sustainable goals	100
sustainable development goals	100
what sustainable development	42
what is sustainable development	32
what is development	31
un sustainable development	23
sustainability	22

ВИСНОВКИ

Зважаючи на можливості сучасних пошукових баз, можна дійти до висновку, що дані які люди завантажують під час пошуку – є ґрунтовним джерелом статистичних даних. Збереження сукупності цієї інформації на спеціальних веб-платформах (*i.e.* Google Trends) зробила її згуртованою та офіційно відкритою, перетворивши на джерело емпіричних даних. Проведений аналіз цих даних та порівняння пошукових запитів у додатку Google Trends стосовно проблематики сталого розвитку в Україні та вцілому у світі, надав підставу стверджувати про загальний низький рівень обізнаності та населення України у цій темі та необхідності зміни наративів та впровадження трансформаційного навчання³¹ у сфері сталого розвитку. Навчання, в

³¹ Linnér, B-O., Wibeck, V. (2021) Drivers of sustainability transformations: leverage points, contexts and conjunctures. *Sustain Sci* 16, 889–900 <https://doi.org/10.1007/s11625-021-00957-4> p. 896.

широкому сенсі, надає необхідні можливості для розширення розуміння сучасних суспільних проблем та розробки і впровадження заходів для їх вирішення. Освітні ініціативи мають варіюватися від інформаційних кампаній для громадськості, що покращують знання про зміни в навколишньому середовищі, до ініціатив, які сприяють розвитку шкільних та університетських систем навчання для підвищення загального рівня освіти. Порівняння динаміки пошуку «сталого розвитку» за категоріями законодавчого та урядового пошуку в Україні (таб. 2) та у світі (таб.4), дає підстави стверджувати про вкрай низький, не активний, стан пошукових запитів у юридичному (законодавчому) полі в Україні.

Вищезазначене підтверджує попередні висновки наших досліджень у сфері розуміння та використання концепції сталого розвитку правозастосовцями, а також актуалізує необхідність подальших досліджень у сфері забезпечення сталого розвитку в Україні.

АНОТАЦІЯ

Загальне уявлення про соціальну користь від реалізації концепції сталого розвитку має формуватися попередньо з розуміння її природи та сутності терміна через правильний переклад і сприйняття. Відсутність еквівалентного терміну *sustainable development* в українській мові ускладнює не лише переклад цієї мовної конструкції, а й її розуміння та осмислення як законодавцем, так і суспільством. Google Trends – це веб-додаток, який аналізує популярність пошукових запитів у пошуку Google у різних регіонах та на різних мовах. Цей інструмент було використано для емпіричного аналізу сприйняття концепції сталого розвитку в Україні та її порівняння зі світовими запитами у цій сфері. Результати веб-пошуку концепції сталого розвитку в Україні з 2004 по 2021 роки були проаналізовані у двох категоріях, обраних із варіацій Google – (1) загальний пошук та (2) законодавчий. Кожен пошук проаналізовано за двома індикаторами, які доступні на цій платформі: (1) динаміка пошуку, (2) подібний пошук. Аналіз цих даних та порівняння пошукових запитів у Google Trends щодо сталого розвитку в Україні ілюструє загальний низький рівень обізнаності та зацікавленості у цій темі та актуалізує необхідність подальших досліджень у сфері забезпечення сталого розвитку в Україні.

Примітка: дослідження проведено як частину проекту «Perception toward transformation to the sustainable development in the post-soviet states: case study of Ukraine» у рамках MISTRA Geopolitics³² – дослідницької програми, яка вивчає динаміку геополітики, безпеку людини та зміни навколишнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Sayer A., (1984) *Method in social science: a realist approach*, Hutchinson London, – 271 p.
2. Linnér, BO., Wibeck, V. Drivers of sustainability transformations: leverage points, contexts and conjunctures. *Sustain Sci* 16, 889–900 (2021). <https://doi.org/10.1007/s11625-021-00957-4>
3. Giddens A. (1976) *New Rules of Sociological Method*, London, 196 p.
4. Wibeck V, Linnér B-O. Sense-making Analysis: A Framework for Multi-Strategy and Cross-Country Research. *International Journal of Qualitative Methods*. January 2021. doi:10.1177/1609406921998907
5. Луньков, А. Д. Интеллектуальный анализ данных / А. Д. Луньков, А. В. Харламов // Саратовский национальный исследовательский университет. – [Электронный ресурс] Режим доступа : elibrary.sgu.ru/uch_lit/1141.pdf
6. Srivastava T., Desikan P., Kumar V. (2005) Web Mining – Concepts, Applications and Research Directions. In: Chu W., Young Lin T. (eds) *Foundations and Advances in Data Mining. Studies in Fuzziness and Soft Computing*, vol 180. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/11362197_10
7. ITU Estimate Individuals using the Internet, 2005-2019 – [Електронний ресурс]– Режим доступу – <https://itu.foleon.com/itu/measuring-digital-development/internet-use/>
8. Eysenbach G. (2006) Infodemiology: tracking flu-related searches on the web for syndromic surveillance. *AMIA Annu Symp Proc*. 2006:244–8.
9. Pelat, C., Turbelin, C., Bar-Hen, A., Flahault, A., & Valleron, A. J. (2009). More diseases tracked by using Google Trends. *Emerging infectious diseases*, 15 (8), 1327.
10. Виктор Майер-Шенбергер, Кеннет Кукьер. (2014) Большие данные. Революция, которая изменит то, как мы живём, работаем и мыслим = Big Data. A Revolution That Will Transform How We Live,

---

³² *What is MISTRA geopolitics programme?* MISTRA Geopolitics [Електронний ресурс]– Режим доступу – <https://www.mistra-geopolitics.se/>

Work, and Think / пер. с англ. Инны Гайдюк. – М.: Манн, Иванов, Фербер, 2014. – 240 с

11. Preimesberger, Ch. Hadoop, Yahoo, 'Big Data' Brighten BI Future – *EWeek*, August 15, 2011 – [Електронний ресурс] – Режим доступу:

<https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=Hadoop,+Yahoo,+%27Big+Data%27+Brighten+BI+Future&ie=UTF-8&oe=UTF-8>

12. Федорченко, С. Н. (2018). Big Data и методологические возможности ресурса Google Trends для политологического исследования. *Журнал политических исследований*, 2 (4), р. 48-55.

13. Казак Р., (2020) Огляд зарубіжних досліджень у сфері визначення проблем юридичної термінології// Impact of modernity on science and practice. Abstracts of XII international scientific and practical conference. *Edmonton, Canada*, pp. 74-77.

14. Казак Р. А. (2019) Генеза і сутність понять «сталій розвиток» та «екологічна сталість». Різноманітність підходів до їх визначення в дослідженнях українських та зарубіжних науковців //Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis : *Collective monograph. Riga : Izdevniecība «Baltija Publishing»* т.1 – 2019 , с. 103-118.

15. Казак Р. А. (2017) Правові основи охорони біорізноманіття в Україні та Європейському Союзі у другій половині ХХ ст.: історико-правове дослідження : дис. – спец. 12.00. 01. Харків, 2017, 240 с.

16. Manyika, J. (2011). Big data: The next frontier for innovation, competition, and productivity, *McKinsey Global Institute* – <https://www.mckinsey.com/mgi/our-research/all-research#>

17. Stephens-Davidowitz, S., Pabon, A. (2017). Everybody lies: Big data, new data, and what the internet can tell us about who we really are. *New York: HarperCollins*. 352 p.

18. Kosala R., Blockeel H. (2000) Web mining research: a survey. *SIGKDD Explor. Newsl.* 2, 1 (June, 2000), 1–15. DOI:<https://doi.org/10.1145/360402.360406>

19. Cavazos-Rehg, Patricia A., Melissa J. Krauss, et al. (2015), Monitoring of non-cigarette tobacco use using Google Trends. *Tobacco control* 24, no. 3, p. 249-255.

20. Bousquet, Jean, Robyn E. O'Hehir, Josep M. Anto, et al. (2017) Assessment of thunderstorm-induced asthma using Google Trends. *Journal of Allergy and Clinical Immunology* 140, no. 3, p. 891-899

21. Stephens-Davidowitz S., (2014) The cost of racial animus on a black candidate: Evidence using Google search data, *Journal of Public*

Economics, Volume 118, p. 26-40, <https://doi.org/10.1016/j.jpubecon.2014.04.010>

22. Preis T., Reith D. H., Stanley E. (2010) Complex dynamics of our economic life on different scales: insights from search engine query data // *Philosophical Transactions of the Royal Society A* – Vol. 368. – P. 5707–5719.

23. Ginsberg J., Mohebbi M. H., Rajan S. Patel, et al. (2009) Detecting influenza epidemics using search engine query data, *Nature : journal*. Vol. 457., P. 1012–1014

24. Таб. 1 «Сталий розвиток», Україна, всі категорії»– Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://trends.google.com/trends/explore?date=all&geo=UA&q=%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA>

25. Таб. 2 «Сталий розвиток», Україна, категорія «Законодавчі та урядові.») – Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://trends.google.com/trends/explore?cat=19&date=all&geo=UA&q=%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B9%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA>

26. Таб. 3. Sustainable development, усі категорії, з 2004 – Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://trends.google.com/trends/explore?date=all&q=Sustainable%20development>

27. Таб. 4 Sustainable development, категорія «Законодавчий та урядовий пошук», з 2004 Платформа Google Trends – [Електронний ресурс] – Режим доступу: Sustainable development, весь світ, Категорія Законодавчий та урядовий пошук

<https://trends.google.com/trends/explore?cat=19&date=all&q=Sustainable%20development>

Information about the author:

Kazak Rinata Alimivna,

PhD in Legal History,

Visiting Researcher of TEMA-M Department,

Linköping University, Sweden

Assistant Professor at the Department of Legal and State

History of Ukraine and Foreign Countries

Yaroslav Mudryi National Law University,

77, Pushkinska str., Kharkiv, 61000, Ukraine